

Fakulta výtvarných umění Vysokého učení technického v Brně

akademický rok 2011/2012

Vysokoškolská kvalifikační práce (ateliérová práce)
posudek oponenta

Jméno a příjmení studenta: Alžběta Bačíková

Název práce: Touha

Posudek:

Práce Alžběty Bačíkové Touha, je experimentem v oblasti mentálního putování. Autorka se rozhodla na základě svých znalostí a pomocí imaginativních prostředků projít krajinou myslí, konstruovanou jako svět, který se dá procestovat. Zajímavým momentem celého procesu tvorby, je situace, kdy „cestovatel“ netuší kam dorazí a co ho na cestě potká. Na druhou stranu samotný „cestovatel“ jak je autorkou označován, je podle mého zbytečně exponován a příliš ilustrativní. Zpočátku jsem se neuměl zorientovat v tom, jak s takovou metaforou uvnitř uměleckého díla pracovat. Myslím si, že zdůrazňování této postavy je v práci nadbytečné. Je srozumitelné, že je vlastním alter-egem autora/diváka. Proto je možná zbytečné pozici, kterou vyplní divák v roli cestovatele, potvrzovat explicitními poukazy na figuru, která nemá vlastní psychologii ani jiné ukotvení, než svou schematickou podobu. V každém případě, je toto kritická poznámka na okraj, která není na závadu vyznění celého díla. Proces kreslení začíná v bodě, kdy se tužka nebo fix, poprvé dotknou papíru. Tak začalo i mentální cestování Alžběty Bačíkové. V procesu práce se pro autorku otevírala krajina za krajinou. Filozofické prostory se mísí s poetickými a lze rozeznat i reakce politické, ukotvené v současné realitě. Některé motivy se proměňují a osamostatňují a vytvářejí slepá ramena cest zakončená kresbami dovysvětlujícími detaily dříve nepovšimnuté. V této fázi práce oceňuji na autorce schopnost otevřeného hledání. Sama si uvědomila, že se ocitla na neznámé půdě a začaly se proměňovat i možné směry a výstupy. Vlastním motivem této mentální cesty nebylo samoúčelné procházení se po neznámých terénech, ale poznání sebe sama, jak už to u většiny cestovatelů bývá. Proto na začátku zmiňovaná ilustrativnost ustupuje do pozadí. Množství kreseb se zvyšuje, tak jak postupně přibývá rozporů a nezachytitelných jevů. Autorka se dostala během své práce do místa, kde nabyla dojmu, že zvolené prostředky pro popsání vnitřních krajin jsou nedostatečné a nevyhovující. Myšlenkový experiment se tak dostal do fáze racionalizace cestovatelského postupu. Z kresby ustupuje surrealistická imaginace a stává se z ní prostředek k zachycení schémat fungování jevů a procesů. Jako nejúčinnější metaforou se jí vyjevil stroj nebo mechanické uspořádání. Všechny mechanické součásti a soukolí takových strojů ukazují, že svět není tak originální imaginativní krajinou, jak se to jevílo na počátku, ale je svázán a rozparcelován schématy a opakujícími se uspořádáními, které naopak imaginární prostor oklešťují a banalizují. Od popisu není daleko k realizaci. Oceňuji odvalu autorky, že se v určité chvíli rozhodla kresby převést a realizovat v prostoru. Jakoby imaginární krajina cestovateli obživila a objevila se v reálném světě, ale nějak divně. Spíše jako kostra schémat fungování než skutečná krajina. Je vidět množství mechanických strojů suplujících

paměťové buňky, stroje a kladky, u kterých není jasné, jestli to nejsou mučící či sexuální pomůcky. Máme tak před sebou obraz univerza, který je vystavěn na základě putování, podniknuté cesty a s odhalením na jejím konci. Odhalení není možná tak překvapivé, jako důkladné. Je to jako opuštění dětského světa, kde imaginace nahrazuje nepochopení. To co zbývá je ale jiné: Smutný obraz dospělého světa - schematické soukolí. Nyní je třeba provést analýzu a pečlivě vše zarchivovat. Práce Alžběty Bačkové je zakončena archivem jako závěrem celé cesty, místem, kde už není co dodat jen založit. Při zpětném pohledu máme před sebou diagram spíše než vyprávění. Prožité je tak vepsáno do „mapy“, kterou lze projít znovu a prožít vlastní příběh. Myslím, že podniknutá cesta i její vyústění je zdařilým pokusem zachytit myšlenkové a tvůrčí procesy a jsem velmi rád, že mohu práci doporučit k obhajobě.

Návrh hodnocení: A

Vypracoval(a): MgA Zbyněk Baladrán

Datum: 8.6. 2012

Podpis: